

POPIS GLASOVNIH ZAKONA

Bartholomaeov zakon: §80

Brugmannov zakon: §39

Cowgillov zakon: §39

Eichnerov zakon: §44

Exonov zakon: §61

Grassmannov zakon: §90

Grimmov zakon: §24

jampsko kraćenje: §70

Lachmannov zakon: §74

Lindemanov zakon: §81

metateza laringala: §86

Osthoffov zakon: §106

palatalizacija, arijska: §24

palatalizacije, slavenske: §24

Pedersenov zakon: bilj. 39

rotacizam: §34

RUKI–pravilo: §33

Sieversov zakon: §81

Stangov zakon: §83

Thurneysenov zakon: §30

Zakon Thurneysena i Haveta: §59

Vernerov zakon: §24

Winterov zakon: §39

GLOSAR NAJVAŽNIJIH TERMINA

U ovaj glosar uključeni su sasvim osnovni lingvistički pojmovi čije je poznavanje potrebno za razumijevanje ove knjige. Priložene su definicije neformalne, predviđene samo kao pomoć početnicima. Neki su od navedenih pojmova preciznije definirani u knjizi.

afiks: vezani *morfem*, tj. morfem koji se ne pojavljuje samostalno i ima gramatičku funkciju.

anaptiksa: umetanje samoglasnika u riječ, obično radi »lakšeg« izgovora suglasničkih skupina.

apokopa: otpadanje završnoga glasa ili skupine glasova iz riječi.

asimilacija: jednačenje glasova (*segmenata*) po mjestu ili načinu izgovora.

aspirata, *aspirirani okluziv*: *okluziv* tvoren tako da nakon prekida (okluzije) zrak slobodno struji kroz glasnice.

deklinacija: imenska promjena.

dijakronijski: koji se tiče različitih vremenskih razdoblja; izraz suprotna značenja od *sinkronijski*.

disimilacija: proces obratan od *asimilacije*.

distinktivan: razlikovan; distinktivno je obilježje ono obilježje koje može poslužiti za razlikovanje *segmenata*.

epenteza: glasovna promjena kojom se neki segment umeće u riječ.

fonološki relevantan: nepredvidiv na osnovi fonoloških pravila.

frikativ: suglasnik koji se tvori tako da zračna struja u usnoj šupljini ne nailazi na potpuni prekid.

homorgani glasovi: glasovi izgovoreni istim govornim organima (artikulatorima).

infiks: *afiks* koji se umeće u korijen.

injunktiv: glagolski oblik koji postoji u staroindijskome, a upotrebljava se za izricanje bezvremenskih tvrdnji i (uz negaciju) zabrana. Vjerojatno potječe iz ie. prajezika.

iterativ: glagolska kategorija koja izražava radnju koja se ponavlja.

kauzativ: glagolska kategorija koja izražava radnju koja je rezultat druge radnje.

kompensatorno duljenje: duljenje samoglasnika koje se događa ispred suglasnika koji se izgubio.

kontrakcija: stezanje dvaju kratkih samoglasnika u jedan dugi.

konjugacija: glagolska promjena.

korijen: *morfem* koji nosi osnovno značenje riječi.

laringal: jedan od triju suglasnika koji se rekonstruiraju u ie. prajeziku, a bilježe se kao *h₁, *h₂ i *h₃, budući da se njihov točan izgovor ne zna.

metateza: zamjena mjesta dvaju glasova (*segmenata*) u riječi.

morfem: najmanja jezična jedinica koja ima plan sadržaja (značenje ili gramatičku funkciju).

okluziv: suglasnik koji se tvori tako da zračna struja u usnoj šupljini nailazi na potpuni prekid.

ortoepija: pravila ili konvencije o pravilnom izgovoru.

osnova: *korijen* s *afiksima* bez gramatičkih nastavaka.

prefiks: *afiks* koji u riječi stoji ispred *korijena*.

prijevoj: morfološki uvjetovano pravilno smjenjivanje samoglasnika.

segment: najmanja jezična jedinica koja se vremenski ne može podijeliti na kraće jedinice.

sinkopa: ispadanje nekog samoglasnika ili sloga iz riječi.

sinkronijski: koji se tiče jednoga vremenskog razdoblja (koji ne uzima u obzir promjene tijekom vremena).

sociolekt: jezik određene društvene skupine ili klase.

sufix: *afiks* koji u riječi stoji iza *korijena*.

supstrat: jezik koji se na nekom području govorio prije jezika koji proučavamo.